

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2018

ה ת ו כ ן

ע מ ו ד

2	דוח רואה החשבון המבקר
	הדוחות הכספיים:
3	מאזנים
4	דוחות על הפעילויות
5	דוחות על השינויים בנכסים נטו
6-21	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לחברים של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (להלן - "הרשות") לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017, ואת הדוחות על הפעילויות והדוחות על השינויים בנכסים נטו, לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות המליאה וההנהלה של הרשות. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי המליאה וההנהלה של הרשות וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הרשות לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בנכסיה נטו, לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

ליאון, אורליצקי ושות'

רואי חשבון

בני ברק,
16 בספטמבר 2019.

1180

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

מאזנים

ליום 31 בדצמבר		באור	
2017	2018		
אלפי ש"ח			
151,470	172,338	3	<u>נכסים שוטפים:</u>
1,531	1,501		מזומנים ושווי מזומנים
27,426	34,726	4	פקדונות בבנקים
80,055	134,176	5	לקוחות
4,611	5,285		חייבים ויתרות חובה
265,093	348,026		מלאי
4,870	4,562	6	<u>נדל"ן להשקעה, נטו</u>
49,367	72,033	7	<u>רכוש קבוע, נטו</u>
319,330	424,621		
76,445	111,846		<u>התחייבויות שוטפות:</u>
174,015	200,067	8	ספקים ונותני שירותים
250,460	311,913		זכאים ויתרות זכות
75,410	83,560	9	<u>התחייבויות לזמן ארוך</u>
-	-	10	התחייבויות בגין סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
-	-		<u>התחייבויות תלויות והתקשרויות</u>
(36,188)	(1,771)		<u>עודף (גרעון) בנכסים נטו</u>
29,648	30,919		נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
(6,540)	29,148		נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה
319,330	424,621		

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

שאוֹל גוֹלדשטיין
מנכ"ל הרשות

י"ר המליאה

תאריך אישור הדוחות: 16 בספטמבר 2019.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

דוחות על הפעילויות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		רשימה	
2017	2018		
אלפי ש"ח			
189,616	197,188		<u>תקציב רגיל</u>
41,901	49,716	15	הקצבות מהממשלה
(202,474)	(195,549)	16	הכנסות אחרות
(58,568)	(67,227)	17	הוצאות ארגוניות
(29,525)	(15,872)		הוצאות פיקוח מחוזות, נטו
238,682	255,724	18	<u>תקציב אחזקה וניהול אתרים</u>
(197,591)	(216,559)		הכנסות מניהול אתרים
41,091	39,165		הוצאות אחזקת אתרים
64,546	78,964	19	<u>תקציב שיקום ופיתוח אתרים</u>
(78,439)	(77,823)		הכנסות משיקום ופיתוח אתרים
(13,893)	1,141		הוצאות לשיקום ופיתוח אתרים
57,126	75,886	20	<u>תקציבים מיוחדים</u>
(59,920)	(64,349)		הכנסות מתקציבים מיוחדים
(2,794)	11,537		הוצאות לתקציבים מיוחדים
(5,121)	35,971		עודף (גרעון) לשנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

דוחות על השינויים בנכסים נטו (גרעון בהון)

נכסים נטו							יתרה ליום 1 בינואר 2017
שלא קיימת לגביהם הגבלה				ששימשו לפעילויות			
נכסים נטו				ששימשו לפעילויות			
שקיימת לגביהם הגבלה				ששימשו לפעילויות			
קרן שימור ושיפוצים באתר מצדה				קרן שימור ושיפוצים באתר מצדה			
סה"כ	קרן שימור	קרן ורכישת רכבים	קרן רווחת עובדים	ששימשו לרכוש קבוע	ששימשו לרכוש קבוע	ששימשו לרכוש קבוע	ששימשו לרכוש קבוע
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(1,002)	12,865	15,890	339	64,229	(115,585)	21,260	21,260
							תוספות (גריעות) במהלך השנה:
(5,121)	-	-	-	-	(5,121)	-	גרעון נטו לשנה
(417)	-	-	(417)	-	-	-	סכומים ששוחררו מהגבלה
-	-	-	-	3,704	(3,704)	-	העברת סכומים שלא קיימת לגביהם הגבלה ששימשו לרכוש קבוע
-	-	-	-	(13,696)	13,696	-	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת
-	-	-	-	-	(2,757)	2,757	סכומים שיועדו על ידי ההנהלה
-	971	-	-	-	(971)	-	סכומים שהועברו לקרן באתר מצדה
(6,540)	13,836	15,890	(78)	54,237	(114,442)	24,017	24,017
							יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
							תוספות (גריעות) במהלך השנה:
35,971	-	-	-	-	35,971	-	עודף נטו לשנה
(283)	-	-	(283)	-	-	-	סכומים ששוחררו מהגבלה
-	-	-	-	37,205	(37,205)	-	העברת סכומים שלא קיימת לגביהם הגבלה ששימשו לרכוש קבוע
-	-	-	-	(14,847)	14,847	-	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת
-	-	-	-	-	(4,228)	4,228	סכומים שיועדו על ידי ההנהלה
-	1,554	-	-	-	(1,554)	-	סכומים שהועברו לקרן באתר מצדה
29,148	15,390	15,890	(361)	76,595	(106,611)	28,245	28,245
							יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

1. כ ל ל י

א. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (להלן - "הרשות") אחראית, ליום 31 בדצמבר 2018, על כ- 296 שמורות טבע בשטח כולל של 4,919 אלפי דונם ועל כ- 99 גנים לאומיים בשטח כולל של כ- 213 אלפי דונם.

ביום 15 בינואר 1998 התקבל בכנסת תיקון לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ב-1992. בתיקון לחוק נקבע כי החל מחודש אפריל 1998 ניתן לאחד הלכה למעשה את "רשות הגנים הלאומיים" ו"רשות שמורות הטבע" לכדי רשות אחת - "הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים".

מטרת הרשות הן לטפל בכל ענייני שמורות הטבע והגנים הלאומיים ולקדם את ענייניהם, וכן להגן על ערכי הטבע והמורשת, לפקח על שמירתם ולטפח אותם.

ב. הגדרות:

- הרשות - הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.
- צדדים קשורים - כהגדרתם בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל.
- מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל, כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- דולר - דולר של ארה"ב.

ג. הרשות הינה מוסד ציבורי לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה. תוקף האישור עד ליום 31 בדצמבר 2020.

2. עיקרי המדיניות החשבונאית

להלן עיקרי המדיניות החשבונאית אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים:

א. בסיס המדידה והדיווח של הדוחות הכספיים:

הדוחות הכספיים ערוכים בסכומים נומינליים על-פי המוסכמה של העלות ההיסטורית, מאחר שהשפעת השינויים בכוח הקנייה הכללי של המטבע הישראלי על הדוחות הכספיים עד ליום 31 בדצמבר, 2003 (מועד המעבר לדיווח כספי נומינלי בהתאם לתקן חשבונאות מספר 12 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות) לא הייתה מהותית.

ב. השפעת השינויים בשערי החליפין במטבע של מטבע חוץ:

(1) תרגום עסקאות שאינן במטבע הפעילות

עסקאות שבוצעו במטבעות השונים ממטבע הפעילות של הרשות (להלן - "מטבע חוץ") נרשמות לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות. בכל מועד מאזן, פריטים כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים לפי שערי חליפין שבתוקף לאותו מועד. פריטים לא-כספיים הנמדדים בשווי הוגן הנקוב במטבע חוץ מתורגמים לפי שערי החליפין למועד בו נקבע השווי ההוגן. פריטים לא כספיים הנמדדים במונחי עלות היסטורית מתורגמים לפי שערי חליפין שבתוקף במועד ביצוע העסקה בקשר לפריט הלא כספי.

(2) אופן הרישום של הפרשי שער

הפרשי שער מוכרים בדוח על הפעילות בתקופה בה הם נבעו.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

2. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. שווי מזומנים

שווי מזומנים כוללים פקדונות בבנקים למשיכה מיידית וכן פקדונות לזמן קצוב אשר אין מגבלה בשימוש בהם ואשר מועד פרעונם, במועד ההשקעה בהם, אינו עולה על שלושה חודשים.

ד. הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה מחושבת באופן ספציפי בגין חובות מסוימים אשר בהתאם להערכת הנהלת הרשות גבייתם מוטלת בספק. ובנוסף מפרשה הרשות בספריה הפרשה כללית בשיעור של 5% מיתרת הלקוחות.

ה. מלאי

מלאי מוצג בסכום הנמוך מבין עלותו והשווי מימוש נטו שלו וכל זאת לפי שיטת "נכנס ראשון - יוצא ראשון". שווי מימוש נטו מייצג את אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל בניכוי אומדן העלויות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה.

ו. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הוא נדל"ן (קרקע או מבנה - או חלק ממבנה - או שניהם) המוחזק לצורך הפקת דמי שכירות או לצורך עליית ערך הונת, או שניהם, ושלא לצורך שימוש בייצור או הספקת סחורות או שירותים או למטרות מנהליות, או מכירה במהלך העסקים הרגיל.

הנדל"ן להשקעה של הרשות כולל מבנים וקרקעות המצויים בבעלות או בחכירה מימונית. נדל"ן להשקעה מוכר. לראשונה בעלות הכוללת את עלויות העסקה, וכן עלויות שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למצב הדרוש לצורך הפעלתו באופן שהתכוונה אליו ההנהלה. בתקופות העוקרות להכרה הראשונית, הנדל"ן להשקעה מוצג במאזן לפי עלותו בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

הפחתת נדל"ן להשקעה מבוצעת בקו ישר על פני תקופת השימוש המשוערת בו, מהמועד בו הנכס מוכן לשימושו המיועד. הוצאות הפחת מוכרות בדוח הרווח והפסד.

שיעורי הפחת השנתיים בהם נעשה שימוש בחישוב הפחת - 4%.

ז. רכוש קבוע

רכוש קבוע הוא פריט מוחשי, אשר מוחזק לשימוש בייצור או בהספקת סחורות או שירותים, או להשכרה לאחרים אשר חזוי שישתמשו בו במשך יותר מתקופה אחת. הרשות מציגה את פריטי הרכוש הקבוע שלה באופן הבא:

מודל העלות - פריטי רכוש קבוע מוצגים במאזן לפי עלותם בניכוי מענקי השקעה שנתקבל בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מיחידת ערך שנצברו. העלות כוללת את עלות הרכישה של הנכס וכן עלויות שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שהתכוונה אליו ההנהלה. עלות נכסים כשירים כוללת גם עלויות אשראי שיש להוונן.

הפחתת הרכוש הקבוע מבוצעת בנפרד לגבי כל מרכיב של פריט רכוש קבוע בר-פחת בעל עלות משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט. ההפחתה מבוצעת באופן שיטתי לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושיים הצפוי של מרכיבי הפריט מהמועד בו הנכס מוכן לשימושו המיועד תוך הבאה בחשבון של ערך שייר צפוי בתום החיים השימושיים.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

2. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. רכוש קבוע (המשך)

שיעורי הפחת השנתיים בהם נעשה שימוש בחישוב הפחת הינו כדלקמן:

שיעורי פחת

%

2	קרקע ומבנים
10	רכבל מצדה
15-20	כלי רכב
6-15	ריהוט וציוד
25-33	מחשבים וציוד היקפי

ערכי השייר, שיטת הפחת ואורך החיים השימושיים של הנכס נסקרים בידי הנהלת הרשות בתום כל שנת כספים. שינויים מטופלים כשינויי אומדן בדרך של "מכאן ולהבא". רווח או הפסד הנוצר כתוצאה ממכירה או הוצאה משימוש של נכס נקבע לפי ההפרש שבין התקבולים ממכירתו לבין ערכו הפנקסני של הנכס ונזקף לדוח על הפעילויות.

ח. שימוש באומדנים והערכות

כללי חשבונאות מקובלים מחייבים את ההנהלה להשתמש באומדנים או בהערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעותיהם הסופיות על הדוחות הכספיים אינן ניתנות לקביעה מדויקת בעת הכנת הדוחות הכספיים. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת, השפעותיהם הסופיות של העסקאות או העניינים האמורים עשויות להיות שונות מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ט. ירידת ערך נכסים

בכל מועד מאזן, הישות בוחנת את הערך הפנקסני של נכסיה המוחשיים במטרה לקבוע באם קיימים סימנים כלשהם המעידים על הפסדים מירידת ערך בגין נכסים אלו. במידה וקיימים סימנים כאמור, נאמד סכום בר-השבה של הנכס במטרה לקבוע את סכום ההפסד מירידת ערך שנוצר, אם בכלל. אם זה בלתי אפשרי לאמוד את סכום בר-ההשבה של נכס בודד, הקבוצה אומדת את סכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-המזומנים אליה שייך הנכס. נכסים משותפים מוקצים אף הם ליחידות המניבות מזומנים הבודדות במידה וניתן לזהות בסיס סביר ועקבי להקצאה כזו. במידה שלא ניתן להקצות את הנכסים המשותפים ליחידות מניבות המזומנים הבודדות על הבסיס האמור. הנכסים המשותפים מוקצים לקבוצות הקטנות ביותר של יחידות מניבות מזומנים שלגביהן ניתן לזהות בסיס סביר ועקבי להקצאה.

סכום בר-השבה הינו הגבוה מבין מחיר המכירה של הנכס בניכוי עלויות מכירה לבין שווי השימוש בו. בהערכת שווי השימוש אומדני תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים לערכם הנוכחי תוך שימוש בשיעור ניכיון לפני מס המשקף את הערכות השוק הנוכחיות לגבי ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים לנכס בגינם לא הותאם אומדן תזרימי המזומנים העתידיים.

אם סכום בר-ההשבה של נכס (או של יחידה מניבה-מזומנים) נאמד כנמוך מערכו הפנקסני, הסכום הפנקסני של הנכס (או של היחידה מניבה-מזומנים) מופחת לסכום בר-השבה שלו. הפסד מירידת ערך מוכר מידית כהוצאה ברווח והפסד. אלא אם כן הנכס הרלוונטי נמדד על פי מודל הערכה מחדש. במקרה זה, ההפסד מירידת ערך מטופל כקיטון בקרן הערכה מחדש, עד לאיפוסה ויתרת הקיטון, אם קיימת, מוכרת מדוח רווח והפסד.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

2. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. ירידת ערך נכסים (המשך)

אם הפסד מירידת ערך שהוכר בתקופות קודמות מתבטל, הערך הפנקסני של הנכס (או של היחידה מניבה-מזומנים) מוגדל בחזרה לאומדן סכום בר-ההשבה העדכני אך לא יותר מערכו הפנקסני של הנכס (או של היחידה מניבה-מזומנים) שהיה קיים אילו לא הוכר בגינו בתקופות קודמות הפסד מירידת ערך. ביטול הפסד מירידת ערך מוכר מידית ברווח והפסד, אלא אם כן הנכס הרלוונטי נמדד על פי מודל הערכה מחדש. במקרה זה ביטול ההפסד מירידת ערך מוכר ישירות ברווח והפסד עד לסכום שבו מתבטלת ירידת ערך שהוכרה ברווח והפסד בתקופות קודמות, ויתרת הגידול, אם קיימת נזקפת לקרן הערכה מחדש.

י. בסיס הרישום של ההכנסות וההוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

יא. מסים על הכנסה

הרשות אושרה על ידי שלטונות מס הכנסה כ"מוסד ציבורי" אשר לפי החוק הכנסותיו פטורות ממסים.

יב. דוח על תזרימי המזומנים

הרשות לא ערכה דוח על תזרימי המזומנים מאחר ולדעת הנהלת הרשות, דוח זה אינו מוסיף מידע משמעותי על זה הכלול בדוחות הכספיים.

יג. שערי חליפין ובסיס ההצמדה:

(1) יתרות במטבע חוץ, או הצמודות אליו, נכללות בדוחות הכספיים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים ליום המאזן.

(2) יתרות הצמודות למדד המחירים לצרכן מוצגות בהתאם למדד הידוע האחרון בתאריך המאזן (מדד חודש נובמבר של כל שנה) או בהתאם למדד בגין החודש האחרון של תקופת הדיווח (מדד חודש דצמבר של כל שנה), בהתאם לתנאי העסקה.

(3) להלן נתונים על שער החליפין של הדולר ועל המדד:

מדד בישראל *		שער החליפין
מדד ידוע	מדד בגין	היציג של הדולר
(נקודות)	(נקודות)	(ש"ח ל- 1 דולר)

124.68	124.31	3.748
123.21	123.33	3.467

תאריך הדוחות הכספיים:

ליום 31 בדצמבר 2018
ליום 31 בדצמבר 2017

שיעורי השינוי:

1.2	0.8	(8.10)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018
0.3	0.4	(9.83)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

* על פי המדד בגין החודש המסתיים בתאריך המאזן לפי בסיס ממוצע

(4) הפרשי שער והצמדה נזקפים לדוח על הפעילויות עם התהוותם.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

3. מזומנים ושווי מזומנים

ה ר כ ב :

31 בדצמבר	
2017	2018
ש"ח	אלפי
3,664	6,295
6,867	11,007
137,129	150,575
3,326	2,404
484	2,057
151,470	172,338

מזומנים בש"ח
מזומנים במט"ח
פקדונות לזמן קצר בש"ח
פקדונות לזמן קצר במט"ח
מזומנים בקופות

4. לקוחות

ה ר כ ב :

31 בדצמבר	
2017	2018
ש"ח	אלפי
26,246	31,806
3,474	5,940
29,720	37,746
(2,294)	(3,020)
27,426	34,726

חשבונות פתוחים
המחאות לגביה

בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים

5. חייבים ויתרות חובה

ה ר כ ב :

31 בדצמבר	
2017	2018
ש"ח	אלפי
38,033	64,171
1,706	5,155
12,306	31,982
2,005	1,666
22,159	27,336
3,846	3,866
80,055	134,176

המשרד להגנת הסביבה
הוצאות מראש
הכנסות לקבל
רשויות מקומיות
אחרים - גופים ציבוריים
מקדמות לספקים

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

6. נדל"ן להשקעה

ה ר כ ב :

31 בדצמבר	
2017	2018
ש"ח	א"ל
11,681	11,681
(6,811)	(7,119)
4,870	4,562

עלות
פחת שנצבר

(*) לרשות בעלות על שטח של כ- 1,000 מ"ר בבניין התאומים ברמת גן המושכר לצדדים שלישיים. בשנת 2012 קיבלה הרשות חוות דעת שמאי חיצוני ובלתי תלוי להערכת שווי הנדל"ן להשקעה שברשותה. על פי הערכה זו, השווי ההוגן של הנדל"ן ליום 31 בדצמבר 2012 הינו 10,700 אלפי ש"ח.
הנדל"ן להשקעה מוצג בדוחות הכספיים לפי מודל העלות המופחתת. ראה באור 12.

7. רכוש קבוע

סך הכל	מחשבים		כלי רכב	רכבל מצדה	קרקע ומבנים	
	וציוד היקפי(*)	ריהוט וציוד(*)				
	ש"ח	א"ל				
172,151	22,656	18,028	75,782	49,684	6,001	יתרה ליום 1 בינואר 2018
38,505	498	2,158	35,749	20	80	תוספות
(7,951)	-	-	(7,951)	-	-	גריעות
202,705	23,154	20,186	103,580	49,704	6,081	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
122,784	20,449	8,533	43,819	49,669	314	יתרה ליום 1 בינואר 2018
14,539	989	1,649	11,781	3	117	תוספות
(6,651)	-	-	(6,651)	-	-	גריעות
130,672	21,438	10,182	48,949	49,672	431	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
72,033	1,716	10,004	54,631	32	5,650	עלות מופחתת ליום: 31 בדצמבר 2018
49,367	2,207	9,495	31,963	15	5,687	31 בדצמבר 2017

(*) סווג מחדש

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

8. זכאים ויתרות זכות

הרכב:

31 בדצמבר		
2017	2018	
ש"ח	אלפי	
108,647	130,394	הכנסות מראש
20,184	21,713	עובדים ומוסדות בגין שכר
20,323	23,544	הפרשה לחופשה
3,017	2,492	התחייבות בגין סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
21,010	20,158	זכאים אחרים
834	1,766	מקדמות מלקוחות
174,015	200,067	

9. התחייבויות בגין סיום יחסי עובד-מעביד, נטו

א. הרכב:

31 בדצמבר		
2017	2018	
ש"ח	אלפי	
217,604	246,241	התחייבויות בגין סיום יחסי עובד-מעביד
(158,469)	(167,354)	בניכוי - יעודה שהופקדה
(17,607)	(28,484)	בניכוי פקדונות וניירות ערך לזמן ארוך (*)
41,528	50,403	
6,809	5,798	התחייבויות לפנסיה תקציבית (ג)
30,090	29,851	התחייבות בגין ימי מחלה (ד)
78,427	86,052	
(3,017)	(2,492)	בניכוי תשלומים לעובדים שפרשו
75,410	83,560	

(*) הרשות מייעדת כספים באופן עצמאי בפקדונות ובבטוחות סחירות לזמן ארוך, לצורך הקטנת ההתחייבות בגין סיום יחסי עובד-מעביד.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

9. התחייבויות בגין סיום יחסי עובד-מעביד, נטו (המשך)

ב. פיצויי פרישה:

הרשות מפקידה באופן שוטף בקופות אישיות לכיסוי התחייבויותיה לעובדים בגין פיצויים ופנסיה, בהתאם להסכם עבודה קיבוצי, בין הרשות לבין הוועד המרכזי של הסתדרות הפקידים, עובדי המנהל והשירותים והוועד הארצי של הרשות, להלן עיקרי סעיפי פיצויי פיטורין בהסכם העבודה הקיבוצי:

א. עובד שהתפטר, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין כהגדרתם בחוק פיצויי פיטורין ובלבד שעבד ברשות ברציפות לפחות 3 שנים.

ב. החל מיום 1.1.2008 יהיה עובד רשות לגנים לאומיים (להלן "רג"ל) לשעבר, אשר זכאי בסיום עבודתו לפיצויי פיטורין, לפיצויי פיטורין בשיעורים הקבועים להלן:

(1)	מי שעבד מ- 3 שנים עד 5 שנים כולל	125%
(2)	מי שעבד מעל 5 שנים ועד 10 שנים כולל	150%
(3)	מי שעבד מעל 10 שנים	175%

ג. החל מיום 1.1.2008 יהיה עובד רשות לשמירת הטבע (להלן "רש"ט) לשעבר, אשר זכאי בסיום עבודתו לפיצויי פיטורין, לפיצויי פיטורין בשיעורים הקבועים להלן:

(1)	מי שעבד מ- 3 שנים עד 5 שנים כולל	100%
(2)	מי שעבד מעל 5 שנים ועד 10 שנים כולל	125%
(3)	מי שעבד מעל 10 שנים ועד 15 שנים	150%
(4)	מי שעבד מעל 15 שנים	170%

יתרת ההתחייבות של הרשות לפיצויי פרישה ופנסיה הכלולה במאזן מבטאת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות כאמור לעיל.

ג. התחייבות הרשות לפנסיה תקציבית למנכ"ל וי"ר לשעבר של רשות הגנים הלאומיים לשעבר, וכן למנכ"ל לשעבר של רשות שמורות הטבע לשעבר, אשר בגינה אין הפקדות בקופת פנסיה. ההתחייבות לפנסיה תקציבית חושבה בהתבסס על הערכה אקטוארית.

עיקרי ההנחות ששימשו לצורך החישוב האקטוארי הינם כדלקמן:

- (1) ריבית ריאלית שנתית בשיעור של 3%.
- (2) גידול שכר ריאלי שנתי בשיעור של 2% (הצמדת פנסיה למשכורת סגן שר).
- (3) לוחות תמותה שבשימוש קרנות הפנסיה בישראל.

ד. הפרשה לימי מחלה:

הרשות חישה את ההתחייבות לפדיון ימי מחלה על בסיס שכרם האחרון של העובדים למועד הדיווח ועל בסיס וותק העובדים ליום הדיווח וכולל את כלל עובדי המשרד המבוטחים בפנסיה צוברת.

בהתאם להסכם כל העובדים זכאים לפדיון ימי מחלה, להלן ההנחות אשר שימשו את הרשות לחישוב ההפרשה לפדיון ימי מחלה:

- (1) עובדים בפנסיה צוברת מעל גיל 50 - הופרש 100% על בסיס הנחה שיפרשו אחרי גיל 57.
- (2) עובדים בפנסיה צוברת מתחת לגיל 50 - הופרש 80% על בסיס הנחה שחלקם יפרשו עד גיל 57.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. כללי:

הרשות מהווה צד בתביעות אזרחיות שונות המוגשות נגדה, אשר בחלקן עשויות להסתיים בפשרות או בפסקי דין נגד הרשות. ההליך השיפוטי עשוי לעיתים להימשך על פני מספר תקופות חשבונאיות, כאשר לאורך התקופה אומדן ההוצאות בגין התביעות יכול להשתנות. במהלך שנת 2019 התבררו חלק מתוצאות התביעות שעמדו כנגד הרשות נכון ליום 31 בדצמבר 2018.

לדעת הנהלת הרשות המתבססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, הפרשה בסך 9,881 אלפי ש"ח הכלולה בדוחות הכספיים מספיקה לכיסוי החשיפה בגין התביעות.

ב. תביעות קיימות שהתבררו:

(1) הרשות הגישה תביעת פינוי נגד משפחה היושבת בגן לאומי שבטה מאז שנות ה-90. המשפחה הגישה תביעה שכנגד על סך של 2,307 אלפי ש"ח. הרשות הודתה עד כה בחובתה לשלם לתובעת סך של 660 אלפי ש"ח. בחוות דעת שמאי מטעם בית המשפט מחודש פברואר 2017 נאמדו השקעותיה של התובעת בסך של 2,620 אלפי ש"ח לפי ההסכם וב-78 אלפי ש"ח נוספים שלא בהסכם. במהלך חודש דצמבר 2018 התקבל פס"ד של בית המשפט השלום בבאר שבע ובו חויבה הרשות לשלם למשפחה סך של 1,620 אלפי ש"ח.

ג. תביעות קיימות שטרם התבררו:

(1) כנגד הרשות הוגשה תביעה בסך 2,993 אלפי ש"ח בגין תשלומים ונזקים הנטענים על ידי התובעת בהתייחס לפרויקט בניה במצפה רמון. בתיק קבוע לדיון לאחר שהוגשה חוות דעת מומחה מטעם בית המשפט. להערכת יועציה המשפטיים של הרשות קיימת חשיפה בשלב זה של כ-1,500 אלפי ש"ח.

(2) כנגד הרשות ועיריית אשקלון הוגשה תביעה בסך כ-40,000 אלפי ש"ח בגין הפרת הסכם בעניין כפר הנופש בגן לאומי אשקלון. גרם הפרת חוזה, חוסר תום לב בניהול המו"מ ועוד. לטענת התובעים, הרשות יחד עם עיריית אשקלון אחראיות לכך שבסופו של יום לא הוקם הפרויקט ולא זכה לאישורים המתאימים. על אף התחייבותן לאישור הפרויקט. ההליך מצוי בשלב הסיכומים, לאחר שהושלמו דיוני הוכחות בחודשים אוקטובר – דצמבר 2018. להערכת יועציה המשפטיים של הרשות קיימת חשיפה של כ-10% מסך התביעה.

(3) בחודש נובמבר 2016 הוגשה תביעה כנגד הרשות וכנגד עיריית אשקלון, בגין נזקים והפסדים שנגרמו לתובע מסגירת הגן הלאומי על ידי הרשות בסך כ-3 אלפי ש"ח. הוגש כתב הגנה להערכת יועציה המשפטיים קיימת חשיפה לפיצויי נמוך, בוצעה הפרשה בספרים.

(4) כנגד הרשות הוגשה תביעה לשלם היטלי צנרת וביוב בסך 5,369 אלפי ש"ח. הוגש ערר ביוב כדין בגין רכיב היטל הביוב. הערר עדיין תלוי ועומד בוועדת הערר בבאר שבע. להערכת יועציה המשפטיים של הרשות סיכויי התביעה להתקבל נמוכים.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ג. תביעות קיימות שטרם התבררו (המשך):

(5) כנגד הרשות הוגשה תביעה בסך כ-20 אלפי ש"ח על יד קיבוץ בית אלפא. בעקבות טענתו של ארגון מגדלי הדגים לפגיעה נרחבת בדגים בבריכות ובמאגרים לגידול דגים למאכל בידי עופות מוגנים אשר אין לפגוע בהם ללא היתר הרשות (שלא ניתן כמעט כלל). לדעת יועציה המשפטיים של הרשות סיכויי התביעה להתקבל נמוכים.

(6) כנגד הרשות הוגשו תביעות לתשלום בסך כולל של 45,368 אלפי ש"ח בגין חיובי היטלים ואגרות. להערכת יועציה המשפטיים של הרשות קיים סיכוי גבוה לתשלום של כ-5,500 אלפי ש"ח. הרשות ביצעה הפרשה בספרים במסגרת ההתחייבויות השוטפות.

(7) כנגד הרשות הוגשו תביעות מעובדי הרשות לשעבר בגין הפרות שונות של דיני עבודה בסכום כולל של 3,234 אלפי ש"ח. להערכת יועציה המשפטיים של הרשות החשיפה בתביעות מוערכת בסך של כ-300 אלפי ש"ח.

(8) כנגד הרשות הוגשה תביעה בסך 381 אלפי ש"ח בגין החזרת ערבות טיב לאחר. העילה המרכזית בתביעה היא בגין גרימת נזק לתובעת בכך שנבצר ממנה להשתתף במכרז עקב מחסור בכסף. הוגש כתב הגנה והתקיים דיון, אשר במסגרתו הוצע לצדדים על ידי בית המשפט להגיע לפשרה. להערכת יועציה המשפטיים של הרשות קיימת חשיפה של 30 אלפי ש"ח.

(9) כנגד הרשות הוגשה תביעה בגין נזק שארע בנחל צין כתוצאה מהתפוצצות צינור דלק במסגרת עבודות תחזוקה ותשתית שבוצעו על ידי קבלנים מטעם קצצא. בחודש אוגוסט 2019, נפסק בתביעה שהגישה חברת הביטוח כלל כי הרשות ומבטחיה ישלמו כ-8,300 אלפי ש"ח בגין טענת אשם תורם עקב פקח תשתיות של הרשות שליווה את העבודות. הסכום שנפסק חרג מגבולות ביטוח אחריות מקצועית העומד על כ-4,500 אלפי ש"ח, חריגה זאת עלולה להשית על הרשות את גובה ההפרש, כ-3,800 אלפי ש"ח. הרשות ביצעה הפרשה בספרים בהתאם. בימים אלה מוגש ערעור לבית המשפט העליון. יועציה המשפטיים של הרשות אינם יכולים כרגע להעריך את הסיכונים.

ד. שומת ניכויים ביטוח לאומי

בחודש יולי 2019 הופקה לרשות שומה סופית של ביקורת ניכויים ביטוח לאומי, עבור השנים 2011-2013 בסכום של 4,120 אלפי ש"ח כולל ריבית הצמדה וקנסות. ספרי הרשות כוללים הפרשה בהתאם.

ה. ערבויות

לרשות נכון ל-31/12/2018 ערבויות ביצוע בסך 99,942 ש"ח.

11. קרן שימור ושיפוצים באתר מצדה

בהתאם לסיכום דברים עם משרד האוצר משנת 1973, נקבע כי דמי החכירה למנהל מקרקעי ישראל בגין הקרקע באתר מצדה יהיו בגובה 5% מההכנסות ברוטו ממכירת כרטיסים ברכבל המופעל באתר. כמו כן נקבע כי מאחר והרשות משקיעה סכומים ניכרים לפיתוח האתר, יועברו דמי החכירה הנ"ל לקרן לשימור ושיפוצים באתר המצדה במקום למנהל מקרקעי ישראל.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

12. היחידה לפיקוח על שטחים פתוחים - סיירת ירוקה

הרשות התקשרה עם מנהל מקרקעי ישראל, משרד החקלאות, משרד הביטחון, הקרן הקיימת לישראל ומע"צ בהסכמים לפיהם הוקמה יחידה מרכזית לפיתוח על שטחים פתוחים (להלן - "סיירת ירוקה") במימון אותם גורמים, כדלהלן:

הנושא	הגוף המממן	המטרות העיקריות
סיירת ירוקה גוף מרכזי	קרן קיימת לישראל, מנהל מקרקעי ישראל, משרד החקלאות ומע"צ.	שמירה על הקרקע בשטחים חקלאיים ושטחים פתוחים.
פיקוח קו התפר	משרד הביטחון.	פיקוח ואכיפת חוקי "סילוק יד" ושמירת קרקעות הלאום.

13. פרויקטים לשמירת איכות הסביבה

הרשות התקשרה עם מספר גופים ממלכתיים, על מנת שיממנו פרויקטים שתכליתם שמירת איכות הסביבה ואכיפת חוקים המתייחסים לאיכות הסביבה.

להלן תמצית התקשרויות אלה:

הנושא	הגוף המממן	המטרות העיקריות
פיקוח רעלים ונחלים	המשרד להגנת הסביבה	פיקוח על שיווק ואכסון רעלים וחומרי הדברה ופיקוח מקורות מים עיליים.
פיקוח איכות מים וקולחין	א. רשות המים ב. משרד הבריאות	ניטור מפעל השבת מים. פיקוח ואכיפת חוקי בריאות הציבור בתחום שימוש והשקיה בקולחין בשטחים הפתוחים
פיקוח יתושים	המשרד להגנת הסביבה	"פיקוח על" על פעילות הגופים המוניציפאליים בתחום מניעת מחלות מיתושים ומטרידים.
סקרים ומחקרים	משרדי ממשלה, קרנות, גופי מחקר ועוד	מחקרים וסקרים בתחומי שמורת טבע, בתי גידול, גופי תרבות ועוד.
פיקוח פסולת בניין	המשרד להגנת הסביבה	אכיפת חוק הניקיון, השלכת פסולת בניין לרשות הרבים.
פיקוח מים	רשות המים	פיקוח ואכיפה של שימוש יעיל וחסכוני במים.

14. גופים קשורים

הקרן לשמירת הטבע והמורשת (להלן - "הקרן"), הינה עמותה אשר מטרתה העיקרית היא לסייע לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים ביישום מטרותיה בשמירת הטבע, הנוף והמורשת בישראל וכן לפעול לקידום שמורות הטבע והגנים הלאומיים.

עקב הזיקה העמוקה בין מטרות הרשות לבין מטרות הקרן, מסייעת הרשות לגוף זה בפעילותו למען המטרה המשותפת וכן בגיוס משאבים.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

15. הרכב ההכנסות האחרות בתקציב רגיל

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
ש"ח	אלפי	
4,464	7,803	מכירת מנויים וכרטיסים משולבים
2,976	3,694	אגרות צייד
794	843	שכירות
(35)	1,629	רווח (הפסד) הון
6,711	6,748	פחת ועודפות יחידות חיצוניות
2,458	2,971	תקורה מיחידות חיצוניות
(1,221)	(580)	הוצאות מימון
25,754	26,608	אחרות
41,901	49,716	

16. הרכב הוצאות ארגוניות בתקציב רגיל (*)

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
ש"ח	אלפי	
69,590	78,206	משכורות ונלוות
49,639	46,771	תפעול ואחזקה
10,868	7,952	שירותים מקצועיים
4,617	4,170	פרסום, דוברות, הסברה ושיווק
6,320	6,722	ביטוחים
23,674	23,969	מערכות ממוחשבות ואחזקת מחשבים
(400)	726	חובות מסופקים ואבודים
13,697	14,847	פחת
24,469	12,186	אחרות
202,474	195,549	

(*) ההוצאות המתייחסות להוצאות ארגוניות כוללות יחידות ארגוניות וחטיבות מקצועיות.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

17. הכנסות והוצאות פיקוח מחוזות בתקציב רגיל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2017	2018			
הוצאות, נטו	הוצאות, נטו	הוצאות	הכנסות	
	אלפי ש"ח			
(5,349)	(5,331)	(5,331)	-	פיקוח מרכזי
(23,558)	(23,548)	(27,022)	3,474	פיקוח צפון
(14,807)	(21,074)	(23,242)	2,168	פיקוח מרכז
(2,205)	(57)	(9,466)	9,409	פיקוח יו"ש
(12,649)	(17,217)	(24,405)	7,188	פיקוח דרום
(58,568)	(67,227)	(89,466)	22,239	

* מחוז אילת נכלל בתוך מחוז דרום

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

18. הרכב ההכנסות וההוצאות בתקציב אחזקה וניהול אתרים (*)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018		
הכנסות (הוצאות), נטו	הכנסות (הוצאות), נטו	הוצאות	השתתפות אחרים והכנסות
	ש"ח	אלפי	
(857)	(268)	(5,114)	4,846
1,978	2,149	(3,023)	5,172
(406)	(202)	(1,307)	1,105
(87)	(450)	(5,739)	5,289
292	303	(1,691)	1,994
(1,510)	(613)	(5,425)	4,812
653	400	(3,854)	4,254
(1,001)	(771)	(2,276)	1,505
(103)	(167)	(832)	665
197	(28)	(3,802)	3,774
(887)	(1,410)	(4,230)	2,820
34	92	(5,611)	5,703
(688)	(817)	(1,751)	934
4,153	4,334	(6,348)	10,682
(322)	(359)	(534)	175
(410)	(469)	(1,749)	1,280
(1,331)	(1,622)	(3,853)	2,231
(1,111)	(1,441)	(3,497)	2,056
338	133	(716)	849
275	661	(2,237)	2,898
(332)	(257)	(827)	570
4	691	(6,764)	7,455
1,919	1,051	(5,335)	6,386
(2,167)	(2,247)	(2,942)	695
257	(1,160)	(1,833)	673
(510)	(741)	(801)	60
(531)	(555)	(730)	175
(297)	(324)	(685)	361
(493)	(1,102)	(2,422)	1,320
(89)	(267)	(771)	504
(145)	(157)	(796)	639
76	131	(760)	891
(251)	(326)	(753)	427
(437)	(476)	(476)	-
(84)	(45)	(45)	-
1,989	2,394	(2,226)	4,620
1,317	651	(2,234)	2,885
(571)	(792)	(2,487)	1,695

אכזיב
אלמוגים
אפולוניה
אפק ירקון
ארבל
אשקלון
אתר הטבילה
בארות
בית אלפא
בית גוברין
בית ינאי
בית שאן
בית שערים
בניאס
ברעם
גמלא
דור הבונים
החולה
הר גריזים
הרודיון
חוות משמר הכרמל
חומות ירושלים
חורשת טל
חי בר יוטבתה
חי בר כרמל
חי רמון
חמת טבריה
חצור
יהודיה
יחיעם
כוכב הירדן
כורזים
כורסי
כפר נחום
מגדל צדק
מגידו
מגרסה/בטיחה
ממשית

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

18. הרכב ההכנסות וההוצאות בתקציב אחזקה וניהול אתרים (*) - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2017	2018		השתתפות אחרים	
הכנסות (הוצאות), נטו (**)	הכנסות (הוצאות), נטו	הוצאות	והכנסות	
	ש"ח	אלפי		
586	483	(3,423)	3,906	מערת הנטיפים
28,742	32,949	(25,496)	58,445	מצדה
282	48	(2,228)	2,276	מרכז מבקרים רמון
(257)	(467)	(1,045)	578	משושים
156	98	(2,452)	2,550	נבי סמואל
(128)	(90)	(1,238)	1,148	נחל מערות
(8)	19	(1,555)	1,574	נחל עמוד
(1,145)	(1,336)	(1,933)	597	נחל תנינים
(875)	(912)	(2,095)	1,183	עבדת
604	526	(1,385)	1,911	עיון
482	213	(1,912)	2,125	עין אפק
4,497	4,781	(5,180)	9,961	עין גדי
455	753	(1,169)	1,922	עין חמד
(88)	(2)	(1,351)	1,349	עין מבוע
(1,110)	(1,106)	(4,257)	3,151	עין עבדת
(857)	(553)	(2,775)	2,222	עין פרת
197	(512)	(3,131)	2,619	עין פשחה
(549)	(1,223)	(3,371)	2,148	פארק אשכול
(3,321)	(3,346)	(4,324)	978	פארק הכרמל
(129)	48	(2,685)	2,733	פארק שניר
1,391	1,082	(5,561)	6,643	פלמחים
(565)	(350)	(3,063)	2,713	ציפורי
(344)	(191)	(191)	-	קבר בן גוריון
6,656	7,825	(1,469)	9,294	קומראן
12,411	12,840	(9,558)	22,398	קיסריה
(141)	(180)	(1,238)	1,058	קלעת נמרוד
(181)	(214)	(973)	759	קסטל
(442)	(458)	(458)	-	שבטה
(174)	(210)	(775)	565	שומרוני הטוב
(344)	(458)	(1,124)	666	תל באר שבע
2,731	2,722	(2,786)	5,508	תל דן
(254)	(533)	(1,466)	933	תל ערד
(6,049)	(9,005)	(18,416)	9,411	אחרים
41,091	39,165	(216,559)	255,724	

(*) ההכנסות וההוצאות באתרים כוללות בין השאר, פעילויות בהן ההוצאה מותנית בהכנסה (משק סגור) כדוגמת: הכנסות ממנויים באתרים, הכנסות ממכירת מוצרים באתרים והכנסות ממרכזי הדרכה ופארקים משותפים.

הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

באורים לדוחות הכספיים

19. הרכב ההכנסות וההוצאות בתקציב שיקום ופיתוח אתרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018		
הכנסות (הוצאות), נטו	הכנסות (הוצאות), נטו	הוצאות (**)	השתתפות אחרים והכנסות (*)
	ש"ח	אלפי	
(18,182)	(18,867)	(23,695)	4,828 מחוז צפון
(9,101)	(11,077)	(19,356)	8,279 מחוז מרכז
(14,534)	(16,717)	(16,761)	44 מחוז דרום
(10,756)	(5,195)	(9,355)	4,160 מחוז יו"ש
15,338	20,829	(8,409)	29,238 תכנון ופתוח כללי
(127)	292	(166)	458 כללי - משרד העבודה
23,469	31,957	-	31,957 הכנסות ממשלתיות לפיתוח (***)
-	(81)	(81)	- אחרות
(13,893)	1,141	(77,823)	78,964

(*) כולל - השתתפות משרדים ממשלתיים וגופים ציבוריים נוספים.
 (**) השקעות בפיתוח אתרים חדשים ו/או השקעות מהותיות באתרים קיימים.
 (***) הכנסות ממשלתיות לפיתוח שימוש לפעילות במחוזות.

20. פירוט ההכנסות וההוצאות בתקציבים מיוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018		
הכנסות (הוצאות), נטו	הכנסות (הוצאות), נטו	הוצאות	השתתפות אחרים והכנסות
	ש"ח	אלפי	
446	1,403	(17,815)	19,218 סגירת
(341)	485	(19,541)	20,026 משרד להגנת הסביבה
(219)	251	(3,197)	3,448 משרד הבריאות
(285)	(444)	(11,097)	10,653 שיקום בתי גידול
19	(304)	(337)	33 נציבות המים
-	3,324	(1,087)	4,411 יחידה ימית
(2,414)	6,822	(11,275)	18,097 אחרים
(2,794)	11,537	(64,349)	75,886